

CONSTANTIN NĂSTASE (1903 -1983)

S-a născut în ziua de 6 aprilie a anului 1903 în localitatea Onișcani din județul Bacău. În perioada 1909- 1914 a urmat cursurile școlii primare în comuna Costești din județul Vaslui, unde tatăl său Nicolae Năstase (1870 - 1938) a funcționat ca notar. În anul 1914 își continuă studiile medii la Liceul "Gheorghe Roșca Codreanu" din Bârlad și le termină la Liceul Militar din Chișinău în 1921. În perioada 1921 - 1924 a fost elev al Școlii Navale din Constanța, la absolvirea căreia a devenit ofițer de marină și a fost ambarcat (1923 - 1924) pe torpilorul "Viforul". A urmat apoi cursurile Școlii Speciale de Marină în 1924 - 1925 și a fost ambarcat pe canoniera "Dumitrescu" (1925). Imediat după absolvire, în perioada 1925 – 1928, a fost invitat să predea cursurile: Navigație, Geometrie Analitică și Trigonometrie Sferică în școala ale cărei cursuri tocmai le încheiase.

În anul 1928 a câștigat prin concurs o bursă de studii în Italia și a urmat cursurile Școlii Regale de Inginerie

Navală din Genova (1928 - 1931). La absolvirea școlii a susținut examenul de diplomă cu tema "Motoare Diesel navale supraalimentate" la Școala Politehnică din Neapole, obținând titlul de inginer naval și mecanic. S-a înapoiat imediat în România și a fost numit șef al secției navale la Arsenalul Marinei Militare din Galați (1931 -1937), participând la supravegherea lucrărilor de modernizare la navele militare care se reparau la Istanbul, cu materiale importate de la firma engleză Tubes - Limited din Birmingham. Fiind apreciat pentru profesionalismul său, în 1937 a fost cooptat în Subsecretariatul de Stat al Marinei Militare Române din București, unde a funcționat timp de doi ani (1937 - 1939) ca șef al serviciului de studii și proiecte și apoi președinte al comisiei române pentru supravegherea proiectării și construirii unor nave militare în Olanda (Haga, Rotterdam)) și Germania (Lubeck, Hamburg, Bremen). A urmat apoi perioada 1939 - 1942, timp în care a condus Arsenalul Marinei Militare din Galați, unitate în care primise primele salarii în 1931. Cunoștințele sale profesionale și disciplina sa renumită în acei ani de război au făcut ca inginerul ofițer de marină Constantin Năstase să fie promovat ca subdirector în 1942 - 1943 și apoi director în 1943 - 1946, al Direcției de Construcții Navale din Subsecretariatul de Stat al Marinei Militare Române, când a fost avansat și la gradul militar de comandor - inginer, echivalent cu căpitan de marină de rangul I sau de colonel în armata de uscat.

În vremurile de frământări politice de după război, în anul 1946 a demisionat din armată și în perioada 1946 - 1950 a lucrat în diferite posturi de consilier tehnic, director tehnic, inginer șef și inginer principal la unități navale din Brăila. În anul 1950, când s-a înființat la București Institutul de Proiectări Navale IPRONAV, inginerul Constantin Năstase este numit inginer șef (1950 - 1954) și apoi director tehnic (1954 - 1957). În acele vremuri a coordonat proiectarea, printre altele, a remorcherului de 900 CP și a cargoului de 3250/4500 tdw. Când în 1951 a fost înființat la Galați Institutul Mecano – Naval, pentru a pregăti ingineri constructori de nave, cel care era cunoscut ca specialist de renume în acest domeniu a fost solicitat să devină cadru didactic universitar și se angajează conferențiar în cumul. Rămâne însă cu funcția de bază la IPRONAV până în 1957, când se transferă cu norma de bază la Institutul Politehnic Galați, este avansat profesor și în 1958 devine șeful Catedrei Construcții Navale. În perioada 1951 - 1958 Catedra Construcții Navale fusese condusă de Profesorul Ilie Dinu, venit de la Politehnica din București împreună cu specializarea construcții navale. Acesta a trebuit să plece din institut în 1958 și Profesorul Constantin Năstase a rămas să continue activitatea de întărire și

dezvoltare a acestei specializări unice în țară, de la care economia românească avea mari așteptări pentru a putea aplica programul național prioritar de dezvoltare a construcțiilor navale.

Este știut faptul că dacă vrei să cunoști un om îl faci șef, îi dai puterea de a decide drumul de urmat. În această activitate de conducere a catedrei, Profesorul Constantin Năstase s-a dovedit foarte echilibrat și ponderat, fără excese, dar cu multă energie constructivă, devotament față de institutul de învățământ superior în care funcționa. Mi-a fost profesor la cursul Calculul și construcția navei în anii 1956 - 1958 și l-am cunoscut bine și mai târziu, când am avut cinstea să fiu cadru didactic al aceluiași institut, la catedra înrudită Termotehnică și Mașini Navale. Atunci când a fost nevoie, a predat temporar și alte cursuri de profil, precum Construcții navale militare, Exploatarea navelor și porturilor, Nave de pescuit. Cunoștea bine limbile de largă circulație vestică (germana, engleza, franceza, italiana), pe care le-a folosit pentru îndrumarea colegilor mai tineri, pentru documentare în redactarea cursurilor și lucrărilor de specialitate. În anul 1964 și-a publicat în Editura Didactică și Pedagogică cursul său de bază, Calculul și construcția navei.

Trebuie să subliniez modestia sa remarcabilă, nu l-am văzut niciodată căutând să iasă din comun sau manifestându-se nepotrivit. Chiar mi-a mărturisit odată că principiul său de viață a fost să fie mereu la nivel mediu, nici prea jos, dar nici prea sus. În legătură cu rigoarea și disciplina sa de muncă, poate că este bine să relatez aici că în vremea ambarcării pe torpilorul Viforul (1923 - 1924) într-o zi de navigație cu ceață, a fost pus să stea la prova navei, pentru a semnaliza eventuale pericole. Era normal ca după un timp potrivit să fie schimbat de un coleg, dar șeful uitase că l-a pus acolo. Au observat lipsa lui doar la apelul de seară și l-au găsit în prova navei rebegit de frig, dar la postul său, pe care a considerat că nu trebuie să-l părăsească fără ordin.

Pentru ținuta sa dreaptă, milităroasă, a fost poreclit "pontil", cuvânt care în terminologia navală înseamna stâlp. Nu sunt adeptul poreclelor, dar cred că ea i s-a potrivit, Profesorul Constantin Năstase a fost într-adevăr un stâlp al educației universitare în construcții navale. În anii 1960, în țara noastră a început promovarea școlilor doctorale, dar în construcțiile navale procesul a întârziat, din cauză că în România nu exista nici un cadru didactic navalist cu titlul de doctor, căruia să i se poată acorda conducere de doctorat. Fiind cunoscută și recunoscută valoarea profesională incontestabilă a Profesorului Constantin Năstase, Ministerul Educației și Învățământului l-a considerat cel mai potrivit pentru a i se încredința în 1968 conducerea de doctorat în construcții navale. Am avut norocul să fac parte din seria de 7 candidați acceptați la colochiul de admitere pentru doctoratul de construcții navale. Modest ca întotdeauna, Profesorul Constantin Năstase ne-a explicat că neavând titlul de doctor inginer, se simte dator să propună comisii de cel mai înalt nivel științific, astfel încât să nu se poată contesta competența și nivelul științific al acestei școli doctorale. În consecință, am avut parte de comisii deosebit de exigente și prestigioase. La primul examen, cel de Matematici Speciale, a fost invitat profesorul Radu Bădescu, de la Catedra de Matematică a Universității din București, la examenul de Mecanica Fluidelor a venit academicianul Dumitru Dumitrescu de la Politehnica din București, care a făcut parte și din comisia de colochiu de admitere, precum și din comisia de susținere publică a tezei de doctorat în anul 1978. Mă simt dator să multumesc și aici cu recunoștință Profesorului Constantin Năstase, pentru răbdarea, competența și omenia cu care m-a îndrumat în decursul celor 10 ani de pregătire a tezei mele de doctorat intitulată "Studiu teoretic și experimental asupra deplasării navelor cu pernă de aer". Din nefericire a plecat în neființă la vârsta de 80 ani, în anul 1983.

În memoria unuia dintre cei mai marcați întemeietori ai învățământului naval superior românesc, Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați a atribuit amfiteatrului D12 numele "Prof. univ. ing. Constantin Năstase". Cele 58 generații de până

acum, de absolvenți ai Facultății Mecanică, provenită din Institutul Mecano - Naval, se pot mândri pe bună dreptate că au studiat acolo unde au trudit astfel de oameni cu totul remarcabili.

Profesor Ion Ioniță

29 aprilie 2014

Surse documentare:

- 1) Brezeanu Ioan, Universitatea din Galați, 1948-1990: Istorie și tradiții universitare. Galați, Porto-Franco, [1992];
- 2) Liviu Stoicescu, 60 ani de învățământ superior naval la Galați, 1951 -2011, Pax Aura Mundi, 2012;
- 3) www.prom1958.ugal.ro

